

LUKION OHJAUSSUUNNITELMA

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulu

Sisältö:

Ohjaus Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun lukiossa.....	1
Ohjauksen tavoite ja tehtävä	1
Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa	1
Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa	1
Ohjauksen työnjako	2
Ohjaus vuosiluokittain	4
1.vuosikurssi:.....	4
2.vuosikurssi:.....	6
3. ja 4.vuosikurssi:.....	7

Ohjaus Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun lukiossa

Ohjauksen tavoite ja tehtävä

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun lukiossa ohjaus on jatkuvaa, vuorovaikutteista ja tavoitteellista toimintaa opiskelijan oppimisen, kasvun ja kehityksen tukemiseksi. Sen tavoitteena on lisätä opiskelijan hyvinvointia, yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa koulussa sekä ehkäistä syrjäytymistä. Ohjauksen avulla tuetaan opiskelijan opiskelutaitojen kehittymistä, opintojen etenemistä sekä tulevaisuuteen ja jatko-opintoihin suuntautumista lukion jälkeen. Ohjauksen tuella opiskelija tekee omiin kiinnostuksiinsa ja kykyihinsä perustuvia koulutusta, tulevaisuutta, arkielämää ja elämänuraa koskevia ratkaisuja. Ohjauksen tavoitteena on tukea opiskelijan sujuvaa siirtymää myös jatko-opintoihin lukion jälkeen.

Ohjaus on opiskelijälähtöistä toimintaa, jossa tärkeää on opiskelijan opiskelun ja elämäntilanteen kokonaisvaltainen ymmärtäminen, ohjauksellinen yhteistyö ja jaettu vastuu. Ohjaus rakentuu koko koulun yhteistyölle ohjauksen järjestämisessä ja toteuttamisessa. Ohjauksen osa-alueet voidaan jakaa kolmeen osaan: opiskelun ja oppimisen ohjaukseen, työelämä- ja uranvalinnan ohjaukseen sekä persoonallisen kasvun tukemiseen ja psykososiaaliseen tukeen. Ohjaustyötä näiden tavoitteiden eteen tehdään eri tasoilla. Opiskelijan lähimmät ohjaustahot ovat aineenopettajat ja ryhmänohjaaja. Näiden lisäksi ohjaustyötä tekevät erityisesti opinto-ohjaaja ja rehtori. Lisäksi ohjauksessa ovat tarvittaessa mukana myös opiskeluhuoltohenkilöstö ja koulun muut toimijat sekä koulun ulkopuoliset yhteistyötahot, kuten työ- ja elinkeinotoimiston asiantuntijat sekä sosiaali- ja terveystieteiden ammattihenkilöt.

Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulussa ohjauksen laatu perustuu siihen, että ohjausta toteutetaan koko lukion henkilöstön yhteisenä, tavoitteellisenä toimintana. Ohjaus nähdään koko koulun henkilöstön yhteisenä tehtävänä ja sen avulla tuetaan opiskelijaa lukio-opintojen eri vaiheissa. Opiskelija itse on ohjauksessa aktiivinen ja osallistuva toimija, ja jokaista opiskelijaa kunnioitetaan yksilönä, jolla on oikeus saada ohjausta riittävästi suhteessa omiin tarpeisiinsa. Päävastuu ohjaustoiminnan suunnittelusta ja koordinoinnista on opinto-ohjaajalla yhteistyössä rehtorin kanssa. Ohjauksen tarkempi työnjako ja ohjauksen vuosisuunnitelma määritellään tämän suunnitelman lopussa.

Ohjaus koulutuksen nivelvaiheissa

Oppilaitos antaa tietoa lukiokoulutuksesta perusopetuksen oppilaille, heidän huoltajilleen sekä lähettävälle koululle. Helsingin yliopiston Viikin normaalikoulun lukio tarjoaa mahdollisuuksia tutustua opetukseen lukiossa järjestämällä avoimien ovien tapahtumia sekä vanhempainillan lukioon pyrkivien huoltajille. Lukio-opintonsa aloittavat opiskelijat perehdytetään oppilaitoksen toimintaan sekä opiskelun käytänteisiin. Erityistä huomiota kiinnitetään myös aloittavien opiskelijoiden ryhmäytymisen tukemiseen. Lukio-opintojen loppuvaiheessa kiinnitetään erityistä huomiota jatko-opintoihin siirtymisen tukemiseen esimerkiksi henkilökohtaisen ohjauksen tiivistämisen ja jatko-opintosuunnitelmaprosessin keinoin.

Kodin ja koulun yhteistyö ohjauksessa

Kodin ja koulun välinen yhteistyö ohjauksessa turvataan järjestämällä yleistä tiedotusta ja henkilökohtaisia tapaamisia huoltajien kanssa (esim. vanhempainillat). Koulun Wilma-järjestelmää käytetään monipuolisesti sekä seurantaan (esim. opintomenestys, poissaolot) että yhteydenpitoon kodin ja koulun välillä. Tiedottamisen välineinä toimivat myös koulun kotisivut, lukion kurssiopas ja Vinkkari-vuosikalenteri.

Ohjauksen työnjako

Opiskelija

- suunnittelee ja päivittää opinto-ohjelmaansa ohjauksen eri toimijoiden tuella ja avustamana
- seuraa aktiivisesti kulloinkin ajankohtaisiin asioihin liittyvää tiedottamista
- osallistuu aktiivisesti ryhmänohjaajan tuokioihin ja rehtorin sekä opinto-ohjaajan järjestämiin infotilaisuuksiin
- on vastuussa oman opinto-ohjelmansa ja opintomenestyksen seuraamisesta

Rehtori

- luo ohjaukselle sellaiset toimintaedellytykset, että erilaisten ohjausmenetelmien ja ohjauksen työnjaon toteuttaminen on mahdollista
- tukee toiminnallaan opinto-ohjaajan ja opettajien keskinäistä yhteistyötä ja koko oppilaitoksen yhteistä ohjaustoiminnan suunnittelua
- tiedottaa opiskelijoille ja huoltajille säännöistä ja määräyksistä, jotka ohjaavat lukio-opintojen ja ylioppilastutkinnon suorittamista
- laatii kurssitarjottimen
- päättää muualla suoritettujen kurssien hyväksilukemisesta

Opinto-ohjaaja

- on päävastuussa ohjauksen kokonaissuunnittelusta ja toteutuksesta rehtorin tukemana
- vastaa opinto-ohjauksen käytännön järjestelyistä ja toteutuksesta (luokkamuotoinen ohjaus, henkilökohtainen ohjaus, pienryhmäohjaus)
- ohjaa lukio-opintojen etenemisessä, opinto-ohjelman muutoksissa, ainevalinnoissa, yo-kirjoitusten suunnittelussa
- seuraa opiskelijoiden opintojen etenemistä ja kurssikertymiä
- tekee yhteistyötä ryhmänohjaajien ja aineenopettajien kanssa opiskelijoiden asioissa
- antaa ohjausta tulevaisuuden suunnitteluun ja jatko-opintoihin liittyvissä kysymyksissä
- järjestää erilaisia mahdollisuuksia tutustua jatko-opintoihin ja työelämään
- tekee yhteistyötä muiden oppilaitosten ja työelämän edustajien kanssa
- vastaa opintojen nopeuttajien/hidastajien ohjauksesta sekä tarvittaessa lukion keskeyttävien/toiseen oppilaitokseen siirtyvien opiskelijoiden ohjauksesta
- vastaa vaihtoon lähtevien ja vaihdosta palaavien sekä kouluun saapuvien vaihto-oppilaiden ohjauksesta
- ohjaa opiskelijoita tarvittaessa koulun ulkopuolisten ohjaustahojen (esimerkiksi TE-toimiston ammatinvalinnanohjaus, KV-asioissa CIMO) puoleen

Ryhmänohjaaja

- toimii ryhmän lähiohjaajana ja tapaa opiskelijoita säännöllisesti RO-tuokioissa
- tukee ryhmäytymisessä ja koulun toimintatapoihin tutustuttamisessa erityisesti lukio-opintojen alussa
- huolehtii koulun yhteisten asioiden tiedottamisesta ryhmälleen
- seuraa ryhmänsä opiskelijoiden opintojen etenemistä ja kurssikertymiä
- tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden henkilökohtaiseen keskusteluun (1. ja 2.vuosikurssilaiset)

- toimii ennalta ehkäisevässä roolissa puuttuen ajoissa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuneisiin muutoksiin ja opiskeluvaikeuksiin
- tiedottaa havainnoistaan opinto-ohjaajalle tai muulle opiskelijahuoltohenkilöstöön kuuluvalla

Aineenopettaja

- ohjaa opiskelijaa opettamansa oppiaineen opiskelutaidoissa ja auttaa opiskelijaa kehittämään oppimaan oppimisen taitojaan
- tukee opiskelijoiden jatko-opintovalmiutta ja työelämäntuntemusta oman oppiaineensa osalta
- toimii ennalta ehkäisevässä roolissa puuttuen tarvittaessa opiskelijoiden lisääntyneisiin poissaoloihin, opiskeluvaikeuksiin, käyttäytymisessä tai opintomenestyksessä tapahtuneisiin muutoksiin
- tiedottaa edellä mainituista havainnoistaan ryhmänohjaajalle, opinto-ohjaajalle tai muulle opiskelijahuoltohenkilöstöön kuuluvalla
- vastaa kurssien itsenäiseen suorittamiseen liittyvästä ohjauksesta omassa oppiaineessaan

Erityisopettaja

- järjestää kaikille lukion aloittaville lukiseulan ja kutsuu keskusteluun ne opiskelijat, joilla seulassa havaitaan jotakin lukivaikeuteen viittaavaa
- konsultoi tarvittaessa opiskelijoita oppimisen vaikeuksiin liittyvissä kysymyksissä
- laatii tarvittaessa opiskelijan lukilausunnon ylioppilastutkintoa varten

Koulukuraattori

- toimii lukion sosiaalityöntekijänä
- pyrkii auttamaan esimerkiksi sosiaalisiin suhteisiin, perhetilanteeseen, vaikeaan elämäntilanteeseen ja taloudellisiin ongelmiin liittyvissä kysymyksissä
- tekee tarvittaessa yhteistyötä koulun ulkopuolisten tahojen kanssa opiskelijan tukeen liittyvissä tilanteissa

Koulupsykologi

- tukee psykologisin menetelmin opiskelijan koulunkäyntiä ja muuta hyvinvointia
- tapaa oppilaita esimerkiksi stressiin, mielialaan, ahdistuneisuuteen, jännitykseen tai sosiaalisiin suhteisiin liittyvissä asioissa
- konsultoi tarvittaessa koulun muuta henkilöstöä opiskelijoiden psyykkiseen hyvinvointiin ja sen tukemiseen liittyvissä asioissa

Kouluterveydenhoitaja

- tukee opiskelijoiden fyysistä, psyykkistä ja sosiaalista hyvinvointia
- tekee terveystarkastuksia
- toimii yhteistyössä koululääkärin kanssa

Tutorit

- ovat uusien opiskelijoiden tukena opiskelun aloittamiseen liittyvissä asioissa erityisesti lukion 1.vuoden syksyllä
- edistävät omalla panoksellaan uusien opiskelijoiden ryhmäytymistä, uuteen opiskeluympäristöön sopeutumista sekä myönteisen opiskeluilmapiiirin muodostumista

Ohjaus vuosiluokittain

1.vuosikurssi:

Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Ryhmänohjaajan tuokiot	Ryhmänohjaaja	Koulun säännöt ja toimintatavat Lukio-opiskeluun perehdyttäminen Ryhmäytymisen tukeminen Lukiovuoden kannalta ajankohtaisten asioiden käsittely ja niistä tiedottaminen	Lukuvuoden aikana
Opinto-ohjauksen luokkatunnit	Opinto-ohjaaja	Lukio-opiskeluun perehdyttäminen Opiskelutekniikat Kurssivalinnat Yo-kirjoitusten rakenne Orientoituminen jatko-opintosuunnitteluun	1. ja 3. jaksossa
Kurssivalintojen ohjaus	Opinto-ohjaaja, rehtori, aineenopettajat, tutorit	1.vuoden kurssivalintoihin annetaan ohjausta kesällä kun opiskelijat ottavat opiskelupaikan vastaan. Lisäohjausta 1.vuoden kurssivalintoihin annetaan 1.jaksossa (mm. opotunneilla). 2.vuoden kurssivalinnoista tiedotetaan yhteisissä infotilaisuuksissa ja opiskelijat saavat tarvittaessa henkilökohtaista apua tulevien kurssivalintojen tekemiseen. Myös aineenopettajat ohjaavat kurssivalintoihin oman oppiaineensa näkökulmasta.	Lukuvuoden aikana
Rehtorin infot	Rehtori	Lukiovuoden kannalta ajankohtaisista asioista tiedottaminen (mm. 2.vuoden kurssivalinnat).	Lukuvuoden aikana
Ryhmänohjaajan tapaaminen	Ryhmänohjaaja	Ryhmänohjaaja tarjoaa ajan henkilökohtaiseen RO-keskusteluun jokaiselle lukion 1.vuosikurssin opiskelijalle.	Lukuvuoden aikana
Lukiseula ja erityisopettajan konsultaatio	Erityisopettaja	Erityisopettaja järjestää lukiseulan kaikille lukion aloittaville. Mikäli lukiseulassa ilmenee lukivaikeuteen viittavaa, erityisopettaja kutsuu opiskelijan keskustelemaan aiheesta kanssaan. Oppimisen vaikeuksiin liittyvissä asioissa opiskelija voidaan ohjata konsultaatiokäynnille lukion erityisopettajalle. Varsinaista oppiainekohtaisiin sisältöihin liittyvää erityisopetusta lukiossa ei anneta.	Syys – lokakuu Tarvittaessa

<p>Vanhempainillat ja muu yhteistyö huoltajien kanssa</p>	<p>Rehtori, opinto-ohjaaja, ryhmäohjaajat</p>	<p>Lukion 1.vuosikurssilaisten huoltajille järjestetään kaksi erillistä vanhempainiltaa.</p> <p>Huoltajat pystyvät seuraamaan alle 18-vuotiaan opiskelijan opintoja Wilman välityksellä.</p> <p>Ryhmäohjaaja vastaa yhteydenpidosta ryhmänsä opiskelijoiden huoltajiin.</p>	<p>Syys -ja huhtikuu</p> <p>Muu yhteistyö läpi lukuvuoden</p>
<p>Tulevaisuuden suunnittelu ja ohjaus jatko-opintoihin</p>	<p>Opinto-ohjaaja</p>	<p>Tulevaisuuden suunnittelu ja ohjaus jatko-opintoihin aloitetaan jo ensimmäisellä vuosiluokalla. Aihetta käsitellään opinto-ohjauksen luokkatunneilla ja opiskelijalla on mahdollisuus varata aika henkilökohtaiseen keskusteluun esimerkiksi 2.vuoden kurssivalintojen suunnittelun yhteydessä.</p>	<p>3.jakso</p> <p>Keskustelut tarvittaessa</p>
<p>Opiskeluhuollollinen ohjaus ja tuki</p>	<p>Opiskeluhuoltohenkilöstö</p>	<p>Opiskelijaa tiedotetaan lukion opiskeluhoitohenkilöstön palveluista heti lukuvuoden alussa. Tarpeen ilmetessä opiskelija ohjataan tuen piiriin (koulupsykologi, koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja) tuen tarpeesta riippuen.</p> <p>Mikäli opiskeluhoitohenkilöstö arvioi, että koulun ulkopuolista yhteistyöverkostoa tarvitaan, ohjataan opiskelija näiden palvelujen piiriin (esimerkiksi nuorisopsykiatria)</p>	<p>Tiedottaminen 1.jaksossa</p> <p>Tuki tarvittaessa</p>

2.vuosikurssi:

Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Ryhmänohjaajan tuokiot	Ryhmänohjaaja	Lukiovuoden kannalta ajankohtaisten asioiden käsittely	Läpi luku- vuoden
Opinto-ohjauksen luokkatunnit	Opinto-ohjaaja	Opinto-ohjelman tarkistaminen Ylioppilaskirjoitukset ja alustava ylioppilaskirjoitussuunnitelma Korkea-asteen opinnot Kansainväliset opiskelumahdollisuudet	2.jakso sa
Rehtorin infot	Rehtori	Lukiovuoden kannalta ajankohtaisista asioista tiedottaminen (mm. 3.vuoden kurssivalinnat ja yo-tutkintoilmoittautuminen)	Luku- vuoden aikana
Tutustuminen jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämään	Opinto-ohjaaja, Aineenopettajat	Opiskelijoille järjestetään monipuolisesti erilaisia mahdollisuuksia tutustua jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämään (esimerkiksi Studia-messut, vierailijat koululla, Työelämäamupäivä, päivänavaukset, välitunti-infot, koulun ulkopuoliset oppimisympäristöt)	Läpi luku- vuoden
Ryhmänohjaajan tapaaminen	Ryhmänohjaaja	Ryhmänohjaaja tarjoaa ajan henkilökohtaiseen RO-keskusteluun jokaiselle lukion 2.vuosikurssin opiskelijalle.	Talven aikana
2.vuoden ohjauskeskustelu opinto-ohjaajan kanssa	Opinto-ohjaaja	Jokaiselle 2.vuosikurssin opiskelijalle tarjotaan mahdollisuutta henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun opinto-ohjaajan kanssa.	4. ja 5.jakso
Ohjaus erityisjärjestelyihin ylioppilaskirjoituksissa	Erityisopettaja, rehtori, opinto- ohjaaja	Opiskelijaa tiedotetaan lukitodistuksen hankkimisen menettelytavoista sekä ylioppilastutkintoon liittyvien erityisjärjestelyiden hakuprosessista.	4.jakso
Mahdollisiin ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautuminen ja yo-suunnitelma	Rehtori, opinto- ohjaaja, kanslia	Rehtori tiedottaa ylioppilaskirjoituksiin ilmoittautumisesta, kanslia ottaa ilmoittautumiset vastaan ja opinto-ohjaaja tarkistaa. Yo-suunnitelmista keskustellaan 2.vuosikurssin ohjauskeskusteluissa ja ne kirjataan ilmoittautumisen yhteydessä Wilmaan. 2.vuoden keväällä yo-kirjoituksiin osallistuvia ohjataan osallistumaan rehtorin abi-infoihin aiheesta jo syksyllä. Yo-kirjoitussuunnitelma laaditaan ilmoittautumisen yhteydessä.	4.- 5.jaksot 2.jakso

3. ja 4.vuosikurssi:

Mitä?	Kuka vastaa?	Mitä tapahtuu?	Milloin?
Opinto-ohjauksen luokkatunnit	Opinto-ohjaaja	Kurssisuoritusten tarkastaminen Jatko-opintohakuun liittyvät ohjeet ja käytänteet Abikevääseen valmistautuminen (yo-kirjoitukset ja valintakoeprosessi) Siirtymän tukeminen lukiosta eteenpäin (TE-toimiston palvelut, mitä tehdä jos opiskelupaikkaa ei saa jne.)	2. jakso
Ryhmänohjaajan tuokiot	Ryhmänohjaaja	Lukivuoden kannalta ajankohtaiset asiat	1.-3. jaksojen aikana
Rehtorin infot	Rehtori	Lukivuoden kannalta ajankohtaisia asioita (mm. yo-ilmoittautuminen, lukion päättävän opiskelijan oppimäärän tarkistus)	1.-3. jaksojen aikana
Abin jatko-opintokeskustelu	Opinto-ohjaaja	Jokaiselle abille tarjotaan mahdollisuutta henkilökohtaiseen ohjauskeskusteluun opinto-ohjaajan kanssa.	2.-3. jakson aikana
Jatko-opintosuunnitelma	Opinto-ohjaaja	Opinto-ohjauksen kurssiin kuuluu pakollisena henkilökohtaisen jatko-opintosuunnitelman laatiminen. Opiskelijalla on mahdollisuus keskustella henkilökohtaisessa ohjauksessa jatko-opintosuunnitelmaansa liittyvistä kysymyksistä.	2.-3.jakson aikana
Yo-ilmoittautuminen	Rehtori, opinto-ohjaaja	Yo-ilmoittautumisesta tiedotetaan rehtorin infoissa ja Wilman kautta. Opinto-ohjaaja tarkastaa yo-ilmoittautumiset.	Lokamarraskuu
Tutustuminen erilaisiin jatko-opintomahdollisuuksiin ja työelämään	Opinto-ohjaaja, aineenopettajat	Opinto-ohjaaja tiedottaa erilaisista mahdollisuuksista tutustua jatko-opintoihin ja työelämään (esimerkiksi Koe Kampus-tapahtuma, Studia-messut, koulutusala-infot koululla, Työelämäamupäivä). Aihetta käsitellään opinto-ohjauksen luokkatunneilla sekä henkilökohtaisessa ohjauksessa.	Läpi lukuvuoden
Lukion päättövaiheen ohjaus	Rehtori, opinto-ohjaaja	Rehtori tiedottaa abiturienteja päättötodistuksen oppimäärän tarkastamiseen liittyvistä asioista Opinto-ohjaaja tarkastaa lukion oppimäärään vaadittavat suoritukset	3.jakso